

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

Важливою перевагою для суб'єктів підприємницької діяльності, який сплачує єдиний податок, є звільнення від сплати багатьох видів податків і зборів.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. Зі змінами і доповненнями, в редакції № 2146-VIII від 07.09.2017
2. Буряк П. Ю., Шевців Л. Ю., Хом'як Р.Л. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. К.: – 2005.
3. Офіційний сайт державної податкової адміністрації України <http://www.sta.gov.ua/>

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКІСНОГО СТАНУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

**Ступницька Т.М., к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту
Орел А.С., магістр 2 року навчання
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Одеська національна академія харчових технологій**

Дебіторська заборгованість виникає в ході здійснення діяльності будь-якого підприємства, її величина впливає на фінансову стійкість та платоспроможність підприємства, що викликає важливість контролю її обсягів.

На сьогоднішній день економіка України перебуває у важкому становищі. Факторами, що вплинули на це, є зокрема світова економічна криза, а також гостра проблема останнього півріччя - пандемія коронавірусу. Наведені фактори негативно позначилися на діяльності майже всіх суб'єктів господарювання, особливо на підприємствах малого та середнього бізнесу. Значно погіршився стан розрахунків та загострилась проблема ризику неплатежів з боку дебіторів. Тому тема аналізу дебіторської заборгованості є досить актуальною, адже визначивши оптимальну методику аналізу є можливість усунути наявні проблеми та уникнути ризиків у майбутньому.

Питання якісного аналізу дебіторської заборгованості за показниками розглядалися в роботах вітчизняних та зарубіжних вчених І. Бланка, Г.В. Савицької, П.Я. Поповича, О.Я. Базилінської, В.Б. Івашкевича, Є.П. Гнатенко, О.Г. Лищенко, І.І. Пасінович, О.М. Шевчука, Д. Стоуна, М.Ф. Ван Бреда, Дж. Ван Хорна та ін.

Дослідження економічної літератури з питання здійснення аналізу дебіторської заборгованості дозволило виділити основні етапи його проведення: визначення мети, об'єктів, завдань аналізу, опрацювання джерел інформації, проведення кількісного та якісного аналізу дебіторської заборгованості, оцінка та узагальнення результатів аналізу, виявлення проблемних моментів та розробка відповідних рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства. На нашу думку, найбільш вагомим етапом є проведення якісного аналізу дебіторської заборгованості за допомогою системи показників. В економічній літературі розглядаються різні

показники для проведення такого аналізу, основними з них, на нашу думку, є такі:

1. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($K_{одз}$) – показує скільки разів впродовж досліджуваного періоду, оберталися кошти, задіяні у розрахунках. Позитивна динаміка даного показника означає стабільність фінансових відносин із дебіторами. Визначається за формулою [3]:

$$K_{одз} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}}{\text{середня величина дебіторської заборгованості}} \quad (1)$$

2. Тривалість періоду погашення дебіторської заборгованості ($T_{пдз}$) - показує скільки днів необхідно підприємству для отримання оплати від покупців за виконані роботи. Чим довший період погашення, тим вищий ризик неповернення боргів. Розраховується за формулою [3]:

$$T_{пдз} = \frac{\text{звітний періоду днів}}{\text{коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості}} \quad (2)$$

3. Питома вага дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів ($ПВ_{дз}$) – показує скільки займає дебіторська заборгованість в загальному обсязі оборотних активів. Величина даного показника визначає мобільність структури майна підприємства. Розраховується за формулою [3]:

$$ПВ_{дз} = \frac{\text{середня величина дебіторської заборгованості}}{\text{оборотні активи}} \times 100\% \quad (3)$$

4. Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості ($K_{дкз}$) – показує можливість підприємства розраховуватися по своїх боргах із кредиторами за рахунок дебіторської заборгованості. Визначається за формулою [1]:

$$K_{дкз} = \frac{\text{величина дебіторської заборгованості}}{\text{величина кредиторської заборгованості}} \quad (4)$$

5. Питома вага сумнівної заборгованості в складі дебіторської заборгованості ($ПВ_{сдз}$) – показує скільки займає сумнівна заборгованість в загальному обсязі дебіторської заборгованості. Позитивна динаміка цього показника є негативною тенденцією в розрахунках з покупцями і замовниками. Формула розрахунку [2]:

$$ПВ_{сдз} = \frac{\text{сумнівна заборгованість}}{\text{середня величина дебіторської заборгованості}} \times 100\% \quad (5)$$

Аналіз розрахунків за наведеними коефіцієнтами надасть змогу реально оцінити стан дебіторської заборгованості на підприємстві, а також дозволить визначити керівництву підприємства основні шляхи ефективного управління дебіторською заборгованістю.

Дослідження показників якісного стану дебіторської заборгованості за вище переліченими показниками на прикладі підприємства харчової промисловості наведено в табл.1.

З табл. 1 видно, що в звітному році порівняно із попереднім коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості значно зменшився, що негативно характеризує діяльність підприємства. Тривалість періоду погашення дебіторської заборгованості помітно зросла з 330 днів до 353 днів, що може свідчити про підвищення ризику неповернення боргів.

Таблиця 1 – Розрахунок показників якісного стану дебіторської заборгованості на прикладі підприємства харчової промисловості*

Показники	Попередній рік	Звітний рік
1. Чистий дохід, тис. грн.	11075	3178
2. Середня величина дебіторської заборгованості, тис. грн.	10135	3129
3. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, тис. грн.	1,09	1,02
4. Тривалість періоду, днів	360	360
5. Тривалість періоду погашення дебіторської заборгованості, днів	330	353
6. Величина оборотних активів, тис. грн.	20170	16182
7. Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів, %	50,25	19,34
8. Величина кредиторської заборгованості, тис. грн.	20216	15479
9. Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,3	0,02

*розраховано авторами на підставі даних фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості показав, що підприємство не має можливості розраховуватися по своїх боргах із кредиторами за рахунок дебіторської заборгованості, оскільки величина кредиторської заборгованості значно перевищує величину дебіторської, як в звітному, так і в попередньому році.

Таким чином, було проведено дослідження показників для здійснення аналізу якісного стану дебіторської заборгованості, а також наведені розрахунки за розглянутими показниками на прикладі підприємства харчової промисловості. Проведення такого аналізу дозволить вчасно виявити причини виникнення та запобігти прострочення дебіторської заборгованості, що призведе до підвищення ефективності господарської діяльності підприємства і зниження ризику неповернення боргів.

Література

1. Пасінович І.І., Шевчук О.М. Актуальні проблеми аналізу і управління дебіторською заборгованістю підприємства // Економіка. Управління. Інновації. 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2013_2_65. (дата звернення: 10.09.2020)
2. Савицкая Г.В. Анализ эффективности и рисков предпринимательской деятельности: методологические аспекты: монография. 2-е изд., перераб. и доп. М.: ИНФРА-М, 2019. 291 с.
3. Міщук Є.В., Сидорова І.І. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості: проблемні аспекти. Економічна наука. 2018. № 2. С. 54–57. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2018/12.pdf (дата звернення: 10.09.2020)
4. Stupnytska T., Volodina O., Holovachenko L., Vasylieva Yu. Methods of the analysis of the debts receivable: Modern aspect // Food Industry Economics. 2020. Vol.10, Issue 3. P. 94-101. doi: 10.15673/fie.v10i3.1066

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Тарасова О.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та аудиту
Малиновська О.В., магістрант кафедри обліку та аудиту
Одеська національна академія харчових технологій

На сучасному етапі розвитку економіки України висуваються нові вимоги до економічної політики держави, при цьому все більш важливу роль посідає механізм макроекономічного регулювання. Національний банк України (НБУ) як головний орган державного регулювання в рамках своїх повноважень здійснює комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на досягнення цілей монетарної політики. Це має забезпечити цінову стабільність та припинити зростання інфляції у довгостроковому періоді. Для реалізації свого впливу на економіку держава розробляє відповідну грошово-кредитну політику. Грошово-кредитна політика – це сукупність методів та інструментів у сфері грошового обігу і кредитних відносин, що використовує держава для регулювання грошово-кредитних відносин. Основна мета цієї політики - допомогти економіці досягнути загального рівня виробництва, який характеризують такі умови, як повна зайнятість і стабільність цін.

Теоретичні та практичні аспекти грошово-кредитної політики досліджуються в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Серед них такі вчені, як О.М. Бартош, М.Е. Люзняк, В.І. Міщенко, С.В. Міщенко, В.С. Стельмах, Т.С. Смолженко [1-4] та ін. Разом з тим, недостатньо висвітленими залишаються питання стабілізації фінансово-економічної ситуації в країні.

Держава має створювати загальні умови для реалізації сукупності фінансових відносин, формувати нормативно-правову базу, визначати загальні

ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Пчелянська Г.Б., ст. викладач, Мамаєва П.П., магістр, ОНАХТ, м. Одеса

88	РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ В СТАНОВЛЕННІ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	244
	Немченко В.В., д.е.н., проф., Румянцев І.В., аспірант ОНАХТ, м. Одеса	
89	ПРИНЦИПИ, ЗАВДАННЯ, ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	246
	Іванченкова Л.В., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса; Іванченков В.С., к.е.н., директор з економіки ТОВ «Чорноморська іграшка», м. Одеса	
90	Сутність та класифікація витрат періоду підприємства	251
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Галяс Т.В., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
91	СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ АГРОПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ	256
	Антонюк П.О., к.е.н., с.н.с., ІПРЕЕД НАН України, Антонюк О.П., к.е.н., доцент, Головаченко Л.М., асистент, Баранюк Х.О. асистент, ОНАХТ, м. Одеса	
92	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК	259
	Васьковська К.О., к.е.н., доцент, Шелега М.В., студентка, ОНАХТ, м. Одеса	
93	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	261
	Мельник Ю.М., д.е.н., доцент, Дорошенко А.В., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
94	СТАТИСТИКА ЦІНОУТВОРЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	264
	Ощепков О.П., к.е.н., доцент, Магденко С.О., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	
95	СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ПОЛЕГШЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	266
	Стасюкова К.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
96	ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКІСНОГО СТАНУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ	268
	Ступницька Т.М., к.е.н., доцент, Орел А.С., магістр, ОНАХТ, м. Одеса	
97	ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	271
	Тарасова О.В., к.е.н., доцент, Малиновська О.В., магістр, ОНАХТ, м. Одеса	